

ΑΣΥΜΠΤΩΤΕΣ & ΚΑΝΟΝΕΣ DE L' HOSPITAL

I. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΣΚΗΣΕΩΝ ΣΤΙΣ ΑΣΥΜΠΤΩΤΕΣ

1. Εύρεση όλων των ασυμπτώτων μιας συνάρτησης f

Μεθοδολογία:

Αναζητούμε κατακόρυφες στα άκρα του πεδίου ορισμού όπου η f δεν ορίζεται ή δεν είναι συνεχής.. Αναζητούμε οριζόντιες στο $+\infty$ και $-\infty$ υπολογίζοντας το $\lim_{x \rightarrow \pm\infty} f(x)$. Αναζητούμε πλάγιες ($y = \lambda x + \beta$) αν δεν υπάρχουν οριζόντιες, με τους τύπους $\lambda = \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \frac{f(x)}{x}$ και $\beta = \lim_{x \rightarrow \pm\infty} (f(x) - \lambda x)$.

Παράδειγμα:

Για την $f(x) = \frac{2x-1}{x-1}$, η ευθεία $x = 1$ είναι κατακόρυφη ασύμπτωτη επειδή $\lim_{x \rightarrow 1^-} f(x) = -\infty$, και η $y = 2$ είναι οριζόντια ασύμπτωτη στο $\pm\infty$ επειδή $\lim_{x \rightarrow \pm\infty} f(x) = 2$.

2. Απόδειξη πλάγιας ασύμπτωτης με τον ορισμό

Μεθοδολογία:

Αρκεί να αποδείξουμε ότι $\lim_{x \rightarrow \pm\infty} f(x) - (\lambda x + \beta) = 0$.

Παράδειγμα:

Για την $f(x) = x + \frac{\eta\mu x}{e^x}$, η ευθεία $y = x$ είναι ασύμπτωτη στο $+\infty$ διότι $\lim_{x \rightarrow +\infty} (f(x) - x) = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{\eta\mu x}{e^x} = 0$ (με κριτήριο παρεμβολής).

3. Προσδιορισμός παραμέτρων

Μεθοδολογία:

Χρησιμοποιούμε τις δοθείσες ασύμπτωτες για να δημιουργήσουμε σύστημα εξισώσεων με βάση τα όρια λ και β ή τις ρίζες του παρονομαστή.

Παράδειγμα:

Έστω $f(x) = \frac{\alpha x^2 + \beta x + 7}{x + \gamma}$. Αν η $x = 1$ είναι κατακόρυφη, τότε $1 + \gamma = 0 \Rightarrow \gamma = -1$. Αν η $y = 2x + 3$ είναι πλάγια στο $+\infty$, τότε $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{f(x)}{x} = \alpha = 2$ και $\lim_{x \rightarrow +\infty} (f(x) - 2x) = \beta + 2 = 3 \Rightarrow \beta = 1$.

4. Εύρεση ορίων ή παραμέτρων μέσω γνωστής ασύμπτωτης

Μεθοδολογία:

Αν η $y = \lambda x + \beta$ είναι ασύμπτωτη, αντικαθιστούμε στα ζητούμενα όρια τις σχέσεις $\lim_{x \rightarrow \pm\infty} \frac{f(x)}{x} = \lambda$ και $\lim_{x \rightarrow \pm\infty} (f(x) - \lambda x) = \beta$.

Παράδειγμα:

Αν η $y = 2x - 3$ είναι ασύμπτωτη της f στο $-\infty$, τότε το $\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{x f(x) - 2x^2 + \lambda x - 1}{\lambda f(x) - 4x + 5} = 1$ οδηγεί στην εξίσωση $\frac{-3 + \lambda}{2\lambda - 4} = 1 \Rightarrow \lambda = 1$.

II. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΣΚΗΣΕΩΝ ΣΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΕΣ DE L' HOSPITAL

1. Άμεσος υπολογισμός ορίων μορφής $\frac{0}{0}$ ή $\frac{\infty}{\infty}$

Μεθοδολογία:

Εφαρμόζουμε τον κανόνα $\lim_{x \rightarrow a} \frac{f(x)}{g(x)} = \lim_{x \rightarrow a} \frac{f'(x)}{g'(x)}$, εφόσον ικανοποιούνται οι προϋποθέσεις (συνέχεια, παραγωγισιμότητα, ύπαρξη ορίου παραγώγων).

Παράδειγμα:

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{e^x - \sigma\upsilon\nu x}{\ln(x+1)} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{(e^x - \sigma\upsilon\nu x)'}{(\ln(x+1))'} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{e^x + \eta\mu x}{\frac{1}{x+1}} = 1.$$

2. Απροσδιόριστη μορφή $0 \cdot \infty$

Μεθοδολογία:

Μετασχηματίζουμε το γινόμενο $f \cdot g$ σε πηλίκο $\frac{f}{1/g}$ ή $\frac{g}{1/f}$ για να καταλήξουμε σε μορφή $\frac{0}{0}$ ή $\frac{\infty}{\infty}$.

Παράδειγμα:

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} (x \cdot \ln x) = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\ln x}{1/x} = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{1/x}{-1/x^2} = \lim_{x \rightarrow 0^+} (-x) = 0.$$

3. Απροσδιόριστες μορφές 0^0 , 1^∞ , ∞^0

Μεθοδολογία: Χρησιμοποιούμε την ταυτότητα $f^g = e^{g \cdot \ln f}$ και υπολογίζουμε το όριο του εκθέτη (που είναι μορφής $0 \cdot \infty$).

Παράδειγμα:

Για το $\lim_{x \rightarrow 0^+} x^{\eta\mu x}$, υπολογίζουμε το $\lim_{x \rightarrow 0^+} (\eta\mu x \cdot \ln x)$. Αυτό μετατρέπεται σε $\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\ln x}{1/\eta\mu x} = \dots = 0$. Άρα το αρχικό όριο είναι $e^0 = 1$.

4. Απροσδιόριστη μορφή $\infty - \infty$

Μεθοδολογία:

Αν είναι διαφορά κλασμάτων, κάνουμε ομώνυμα. Αν είναι διαφορά συναρτήσεων, βγάζουμε κοινό παράγοντα ή χρησιμοποιούμε λογαριθμικές ιδιότητες.

Παράδειγμα:

$\lim_{x \rightarrow 0^+} \left(\frac{1}{\ln(x+1)} - \frac{1}{x} \right) = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{x - \ln(x+1)}{x \cdot \ln(x+1)}$. Με DLH μορφής $\frac{0}{0}$ δύο φορές, το όριο ισούται με $1/2$.

5. Σύνθετες εφαρμογές (Συναρτήσεις & Όρια)

Μεθοδολογία:

Υπολογισμός ορίων όπου η f ορίζεται με ολοκλήρωμα ή ικανοποιεί συναρτησιακή σχέση.

Παράδειγμα:

Υπολογισμός του $\lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(x+h) - 2f(x) + f(x-h)}{h^2} = f''(x)$, χρησιμοποιώντας DLH ως προς h .

Σημείωση:

Οι κανόνες De L' Hospital δεν αποτελούν πάντα τη βέλτιστη λύση, ειδικά όταν οδηγούν σε υπερβολικά πολύπλοκες παραγώγους ή σε κυκλικά όρια.